

Prispeval Alenka Gajšek
Torek, 08 November 2011 23:25

Živeti med zvezdami, živeti na pragu leta 2012 v Sloveniji in biti star 24 let. V takšnem sosledju ali drugačnem, vselej je rezultat ne le enak, temveč skoraj identično isti. Spomnila sem se na omiljen otroški literarni lik, Zvezdico zaspanko. Le-ta je pomislila, da je najhujše na svetu, če si sam in ti nihče ne more reči "na zdravje", ko kihneš. Tako samega pa se lahko počutiš tudi tedaj, ko si obkrožen z množico človeških osebkov, ko kihneš, pa ti prav tako nihče ne zaželi, da ostaneš zdrav in da potemtakem torej nisi in ne boš (postal) kužen. Pa ne samo zaradi njih, temveč tudi zaradi tebe samega. Tvoje dobrobiti. Naj razložim.

Menim, da je temeljni problem današnje slovenske družbe odtujenost od sočloveka in posledično (ali vendarle vzročno?) zaverovanost v samega vase. V svojo celico, lupino, kakorkoli hočete. Prišli smo tako daleč, ali v diskurzu nenehnega linearnega napredka, tako visoko in naprej, da vsak skrbi bolj ali manj za svoj lastni egoistični interes. Ker se boji, da bo še tisto, kar si je tako težko pridobil (nagaral, prepotil toliko potnih srag zaradi tega, se odpovedoval, vlagal in stiskal še zadnje moči) nepreklicno in nepovratno izgubil – fevdalsko-socialistična hlapčevska slovenska mentaliteta. Ljudje smo namreč navezani na svoje imetje, položaj, vlogo, ljudi. To je nekaj, kar imamo, posedujemo in ne zgolj tisto, kar je, samo zase, mi pa smo temu so-bivajoči. Starši generacije, ki se v teh letih osamosvaja (letnik 87 plus nekaj let), so si namreč večinoma s svojim trdim delom pridobili materialni, ekonomski in socialni položaj, ki ga zasedajo danes. Vmes se je spletla še privatizacija, ki je marsikomu prinesla še kakšen dodaten takratni tolar, tako da o materialnem blagostajno za veliko večino ljudi dejansko lahko govorimo kot o realni entiteti takratnega slovenskega prostora. In potem je prišla Zlobna Gospa Recesija .. Veščica, coprnica, zoprnica, ki je gromko stresla obstoječi svet in zamajala finančne – in še katere – temelje našega obstoja. Nič več ni, kot je bilo.

Že tako smo se Slovenci komajda navadili na uvoženi neposlovenjeni ameriški kapitalizem po poslovenjenem socializmu, pa nas zadane strela z jasnega in naredi socialne razlike še za nekaj krutih odtenkov večje in globlje. Naš v principu še zelo mlad politični sistem se ni izkazal za dovolj prožnega in elastičnega, da bi vse te pretrese lahko prenesel. V kolaboraciji z ekonomskimi zajedavstvi naših vrlih menedžerjev, se je državna malha še hitreje izpraznila, temu pa smo svoje dodali tudi državljani. Zakaj in kako je lahko Novakov Janez kakorkoli kriv za nastalo situacijo? On je bil vselej priden, marljiv, ustrezljiv in nikoli nikomur ni rekel žale besede, kaj šele odtujil kak groš ali danes cent. Kako ga sploh moremo takole nepošteno obsojati? To je ne-za-sli-ša-no!

O ja, pa še kako je odgovoren za nastalo situacijo. O krivdi na tem mestu ne bi, saj je neobhodno povezana z moralo in etiko, moraliziranja pa si tukaj prav zares ne želim. Kot pravi dr. Gostečnik, starši niso krivi, so pa odgovorni za svoja lastna dejanja in tudi dejanja svojih otrok. In tako smo tudi slovenski Janezi in Ane odgovorni. Ker smo mi del celotnega slovenskega družbenega sistema. Mi smo sistem! Živimo ga, vsak dan. In sooblikujemo in soustvarjamo dnevni in tedenski in mesečni in letni izkupiček tegale ogromnega in

kompleksnega mehanizma. Država ni popredmetena realnost tam zunaj, abstrakcija, ki se nas ne tiče. Seveda, do neke mere je družbene forme potrebno narediti za abstraktne, da jih lažje analiziramo, o njih mislimo in govorimo, a v svojem bistvu te forme živijo. In so sestavljene iz mene, tebe, njega, nje, onih tam, ja, pa tudi onih tam, ki jih raje ne bi videli. Opazili. In vključili med naše. Jih mislili in sprejeli kot takšne. Geji, Romi, Bosanci, invalidi, temnopolti, brezdomni, revni. Jah, slednjim gre kar dobro, vse bolj so del "nas", kajne.

Ne bi rada zaključila z otožnimi, sarkastičnimi in brezupnimi toni, zares ne. Rada bi v vseh tistih, ki tale prispevek berete, obudila tisto otroško živost z radovednostjo po vsem novem, neodkritem, nepoznanem. Nadalje najstniško občutljivost z individualnim uporništvom na eni in družbeno-soodvisno krhkostjo na drugi strani. Pa potem še študentsko samokritičnost do preteklega in sedanjega z zanosnim idealizmom za prihodnje. Za naše. Za res pristno in realno naše, ker prihodnost je tudi v naših rokah. Kar pa za preteklost ne bi mogli reči, ker so jo tvorili naši starši, babice in dedki, strici in tete pa še kakšen starejši bratranec se najde kje. V sedanjosti smo dopustili, da so nam odvzeli možnosti, da odrastemo, tako ekonomsko kot čustveno. Da postanemo samostojni in neodvisni, zaživimo na svojem in po svoje. Tako, kot verjamemo, da je prav. Za nas in za naše zanamce.

Da se ne utapljamo v svoji lastni nezmožnosti, ko pri 40-ih srebamo mamimo govejo juho, oče pa nam po končanem nedeljskem obedu v pest stisne še kakšnega dvajsetaka za na pot, saj še kar nimamo redne zaposlitve – kaj češ, v takšnem svetu živimo. Da spoznamo, da smo sposobni ustvariti boljši sistem. Tvoriti zadovoljujoče in medsebojno osrečujoče medosebne odnose, najprej v družini, potem pa s partnerjem, s prijatelji, na delovnem mestu. Prejeti za naše kvalitetno, učinkovito in prizadevno delo ob koncu meseca dostojno finančno protivrednost, ki bo meni in moji mladi družini omogočila sicer postopno, a trdno in zanesljivo gradnjo lastnih ekonomskih in socialnih temeljev. Živeti v varni, pravični, urejeni ter ljudem in okolju prijazni deželi ob morju Jadran, pod Alpami, ob Dinarskem gorstvu, preko Panonske nižine do vseh tistih namišljenih meja, ki ne zares mejijo človeka od človeka. V družbi, ki jo vodijo vrednote svobode, pravičnosti, poštenosti in najprej in v prvi vrsti človečnosti.

Jaz si želim živeti v takšni Sloveniji. Kaj pa vi? Jo boste popihali s trebuhom za kruhom kam drugam, ali verjamete, da lahko skupaj premaknemo stvari? Še verjamete v povezovanje, sodelovanje, solidarnost in pomoč? Saj nihče od nas ni sam in če bo le hotel, tudi nikoli ne bo. Toliko tega je v priložnostih in odločitvah. Priložnosti smo spustili, šle so mimo nas, a prišle bodo nove, saj jih lahko ustvarimo z lastnim, zavestnim in reflektiranim delovanjem, ki pa zelo lepo diši po človeku. Človeku v nas, ki kliče po tem, da spet zaživi in da ne igra več vloge popredmetenega avtomata, ki se sicer s ciljem, a brez lastnega aganžmaja premika po tem prostoru in času. Imamo lastno voljo in razum in srce, zakaj jih ne bi še uporabili v medsebojni interakciji, za nekaj zares dobrobitnega.

Začnimo pri sebi, doma, in nadaljujmo do sosedov. Ne ubirajmo kontra poti, sumljivih bližnjic in preskokov tistega, kar je zares bistveno, kar v življenju zares šteje, to, kar si bil, živel, čutil, mislil in počel in ne tega, kar si (oz. prej nikoli nisi) imel. Pridobil, dosegel, zgrabil, izkoristil (ali še kateri od glagolov, ki vključuje aktivno delovanje rok). Prej in lažje objel, pobožal, ogrel, opogumil, pogladil, tudi uščipnil. Saj ni tako daleč in ni toliko nazaj, da se ne bi spomnili vsega, kar navdihuje, osrečuje, lepša, blaži, združuje in greje. Ja, nekateri jo imenujejo Ljubezen.

Prispeval Alenka Gajšek

Torek, 08 November 2011 23:25

praktični nasvet za dekonstrukcijo dualizma: pojdite v petek na »balkan žur« plesat kolo, v soboto pa na veselico pod šotorom plesat polko. Rakijo in šnops dobite v vsakem primeru.